

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Matemáticas e xogo	Código	652G01031	
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Pedagogía e Didáctica			
Coordinación	Santamaría Recio, María Celina	Correo electrónico	celina.santamaria@udc.es	
Profesorado	Santamaría Recio, María Celina	Correo electrónico	celina.santamaria@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Os obxectivos perseguidos nesta materia son: Valorar o xogo como unha das dimensións fundamentais da vida infantil. Asumir que o xogo é un importante recurso didáctico na escola infantil. Entende-lo xogo como elemento globalizador dos procesos de aprendizaxe. Aplicar recursos innovadores. Traballar as emocións a través do xogo. Coñecer xogos e xoguetes , para o seu uso escolar. Descubrir estratexias para aprender a pensar. Valorar ou ter estratexias como método de resolución de problemas. Valorar ou ter estratexias como xeito de traballo interdisciplinar. Asumir os xogos de estratexia como un importante recurso didáctico.			

Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos Non se realizan cambios significativos 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen Docencias expositivas. Realización de traballos tutelados. Lecturas guiadas. *Metodoloxías docentes que se modifican Incorpóranse docencias a través da plataforma Microsoft Teams. As presentacións orais por parte do alumnado poderanse realizar por medios telemáticos. Parte dos traballos tutelados previstos para realizar en equipo pasan a ser individuais. Inclúese a avaliación entre pares como recurso pedagóxico. A proba mixta poderase realizar por medios telemáticos. 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado Correo corporativo -->Diariamente. Moodle da UDC -->Dúas veces á semana. Microsoft Teams -->No horario previsto para as sesións presenciais. 4. Modificacións na avaliación Traballo tutelado 20 % Revisión guiada de teorías do xogo (en equipo) Traballo tutelado 15 % Deseño guiado de dous xogos (individual) Traballo tutelado 15 % Propostas didácticas guiadas (individual) Traballo tutelado 15 % Documento multimedia sobre a elaboración dun xogo (individual) Avaliación entre pares 5 % Avaliación guiada dos documentos anteriores (individual) Traballo tutelado 10 % Clasificación guiada de xogos (individual) Traballo tutelado 10 % Elaboración de dinámicas nas que se relaciona a intelixencia emocional coas matemáticas (individual) Lectura guiada 10 % Lectura guiada *Observacións de avaliación: 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Axustarase ás novidades relevantes que xurdan.

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
A5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico.
A33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
A34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, xeométricas e de desenvolvemento lóxico.
A35	Comprender as matemáticas como coñecemento sociocultural.
A36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
A39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sustentable.
A40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados.
A41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas e tomar decisións de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, autocrítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa e espírito emprendedor.

B5	Traballar de forma colaborativa.
B9	Autonomía na aprendizaxe.
B10	Capacidade de análise e síntese.
B11	Capacidade de busca e manexo de información.
B25	Utilización das TIC no ámbito de estudo e do contexto profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Potenciar e desenvolver a utilización dos xogos como elemento para aprender a pensar, a resolver situacións problemáticas e plantexar estratexias para posibles variacións dunha determinada situación.	A33 A35 A36 A40	B1 B2 B3 B4 B5 B9 B10 B11 B25	
Saber identificar unha situación de conflito persoal ou social e acompañar ao estudantado para ser persoas críticas e autónomas.	A4 A5		C1 C4 C6 C7
Traballar de modo colaborativo e utilizando as tecnoloxías da información tanto para realizar pequenas investigacións como para desenvolver propostas relacionadas coa materia.	A34 A39 A41	B1 B3 B4 B5 B10 B11 B25	C3 C8

Contidos	
Temas	Subtemas
1.- Teorías sobre o Xogo	1.1 Definir o xogo 1.2 Reflexionar sobre a importancia do xogo no desenvolvemento do neno. 1.3 Coñecer as teorías que explican o funcionamento do xogo
2.- Xogo e desenvolvemento do neno/a.	2.1 Xogo e desenvolvemento cognitivo 2.2 Xogo e desenvolvemento social 2.3 Xogo e desenvolvemento físico e motor 2.4 Xogo e desenvolvemento afectivo

3.- Clasificación dos xogos	3.1 Clasificación dos xogos. Criterios 3.2 Os xogos tradicionais 3.3 Os esquemas do xogo. A transformación dos xogos.
4.- O contexto do xogo	4.1 O xogo na escola infantil 4.2 O xogo nas colonias Urbanas 4.3 O xogo na celebración de festas populares 4.4 O xogo nos hospitais 4.5 o xogo na natureza 4.6 o xogo nos parques e xardíns públicos
5.- Xoguetes e obxectos para xogar	5.1 Concepto de xoguete 5.2 Criterios para a selección dos xoguetes 5.3 A ficha do xoguete. Unha proposta de análise 5.4 Xoguetes e transmisión de valores 5.5 Lexislación sobre os xoguetes
6.- Xogo e integración social	6.1 Socialización e nenos en situación de resgo 6.2 O papel do xogo no desenvolvemento socio-afectivo 6.3 Funcións do xogo nas residencias infantís 6.4 programas de integración social en torno ao xogo.
Ademais dos temas propostos traballaremos xogos de estratexia coñecidos, facendo unha adaptación dos mesmos a nivel infantil.	

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A4 A5 A33 A34 A35 A36 B11	15	7.5	22.5
Traballos tutelados	A4 A5 A33 A34 A35 A39 A40 A41 B1 B2 B3 B5 B9 B10 B11 B25 C3 C4 C6 C7 C8	0	30	30
Presentación oral	A39 A44 B2 B3 B4 B5 B10 B25 C1 C3	0.5	2	2.5
Proba obxectiva	A5 A33 A34 A35 B1 B4 B9 C1	0	8	8
Lecturas	A33 A34 A35 A36 B1 C8	0	20.5	20.5
Prácticas de laboratorio	A34 A39 A41 A55 B1 B2 B3 B4 B5 B9 C3 C6	16	8	24
Atención personalizada		5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos distintos temas co fin de motivar o estudo e traballo sobre a información presentada.

Traballos tutelados	Traballo tutelado 1: Elaboración durante as sesións expositivas dun documento multimedia no que se profundizarán colaborativamente os contidos da materia Traballo tutelado 2: Deseño e construción de xogos, realizando un pequeno documental ou presentación multimedia sobre o proceso e o resultado. Traballo tutelado 3: Deseño de xogos de estratexia e dinámicas para a xestión das emocións a través de propostas relacionadas co currículo de matemáticas. Traballo tutelado 4: Elaboración colaborativa dun repositorio de xogos e propostas didácticas, utilizando plantillas.
Presentación oral	Exposición na aula dos traballos realizados.
Proba obxectiva	Consistirá na aplicación dos contidos do curso á resolución de situacións contextualizadas e na reflexión sobre diversas cuestións relacionadas coa materia.
Lecturas	Debéñse consultar diversos libros e manuais propostos na bibliografía para un mellor seguimento e participación nesta materia.
Prácticas de laboratorio	Realización de propostas didácticas individualmente ou de modo colaborativo considerando o seu deseño, desenvolvemento e presentación difusión.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio Traballos tutelados Presentación oral	A atención personalizada consistirá no acompañamento a cada alumno/a no seu proceso de aprendizaxe, a través da interacción na aula e mediante reunións individuais ou en pequeno grupo no horario de titorías.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	A5 A33 A34 A35 B1 B4 B9 C1	Valoración do portfolio individual realizado. Avaliación entre pares. Aplicación dos contidos da materia e reflexión sobre os mesmos, a través de cuestións plantexadas.	20
Prácticas de laboratorio	A34 A39 A41 A55 B1 B2 B3 B4 B5 B9 C3 C6	Avaliaranse en conxunto coa exposición oral.	0
Traballos tutelados	A4 A5 A33 A34 A35 A39 A40 A41 B1 B2 B3 B5 B9 B10 B11 B25 C3 C4 C6 C7 C8	T1. Análise colaborativo das distintas teorías sobre o xogo e as súas implicacións pedagóxicas e didácticas. T2. Elaboración colaborativa ou individual dun documento multimedia sobre o deseño e construción dun xogo e a proposta didáctica asociada. T3. Deseño colaborativo ou individual de xogos de estratexia e dinámicas de emocións. T4. Elaboración individual dun portfolio con deseño de xogos e propostas didácticas asociadas aos mesmos, utilizando plantillas.	70
Presentación oral	A39 A44 B2 B3 B4 B5 B10 B25 C1 C3	Exposición dos traballos propostos.	10

Observacións avaliación

Os alumnos/as que non acaden o 80% na asistencia a clase ou el 50% na proba obxectiva avaliaranse nunha proba final escrita. Na segunda oportunidade os alumnos/as avaliaranse unicamente pola nota do exame final.

Fontes de información

Bibliografía básica

.- HUIZINGA, J. : Homo Ludens. Alianza Ed. Madrid. 1972 .- CHATEAU, J. : Psicología de los juegos infantiles. Kapelusz.Buenos Aires. 1973. .- ELKONIN,D.B.: Psicología del juego. Pablo del Rio. Madrid. 1980 .- BANDET e SARAZANAS: El niño y sus juguetes. Narcea.Madrid.72 .- (... específica en cada tema.) .- UNICEF : Juegos de todo el mundo. Edilán. 1978 .- BELL e CORNELIUS: Juegos con tablero y fichas. Labor. 1990 .- PERELMAN, Ya.I.: Problemas y experimentos recreativos. Mir, 1983. .- RODRIGUEZ VIDAL, R.: Diversiones Matemáticas. Reverte, 1985. AGOSTINI, F.: .- Juegos de lógica y matemáticas. Pirámide, 1990. .- BELL, R y CORNELIUS, M.: Juegos con tablero y fichas. Labor, 1990. .- BOLT, B.: Actividades Matemáticas. Labor, 1988 .- BOLT, B.: Divertimentos matemáticos. Labor, 1988. .- BOLT, B.: Aún más actividades Matemáticas. Labor, 1989. .- CARLAVILLA, J.L. y FERNANDEZ, M.: Construcción y Aplicaciones Didácticas de los cuadrados Mágicos I. Proyecto Sur 2000. .- CARLAVILLA, J.L. Si hay una X ¡¡¡hay matemáticas!!! Proyecto Sur, 2005. .- DEULOFEIO, J.: Una recreación matemática: historias, juegos y problemas. Planeta, 2001. .- DORAN, JODY L. y HERNÁNDEZ, E.: Las Matemáticas en la vida cotidiana. Addison-Wesley, 1999. .- FERRERO, L.: El juego y la matemática. la Muralla, 1991.

<http://www.freeworldgroup.com/games4/gameindex/3dlogicgame.html> <http://curiosidadesyjuegos.blogspot.com/>
<http://acertijosmascosas.com> <http://www.freeworldgroup.com/games6/gameindex/lilly-hop.htm>
<http://acertijosmascosas.com/juegos/bloxorz/> <http://www.gamegecko.com/puzzlequest.php>
<http://bezumie.com/ram/index.php> <http://www.biometricgames.com/re/>
<http://www.minijuegos.com/juegos/jugar.php?id=444> http://juegosdeescape.es/?page_id=178
<http://acertijosmascosas.com/juegos/puzzle-de-ingreso-en-el-ejercito/> <http://www.troyis.com/troyis.php>
<http://www.freeworldgroup.com/games6/gameindex/math-mountain.htm>

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Nesta materia traballase de modo colaborativo o xogo como recurso didáctico para educación infantil, dado o seu papel fundamental na vida dos nenos e nenas. Trabállanse ademais as emocións e empregando recursos innovadores.Recoméndase enviar os traballos telematicamente e, de non ser posible, non utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sustentable dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural.Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías